

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogami ter s „Kašipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6:60
pol leta 6 . 60 3:30
četrť leta 3 . 40 1:70

Posamične številke stanejo 10 vin.
Naročino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasni in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

SOČA

•Vse za omiko, svobodo in napredek!• Dr. K. Lavrid.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, ki se ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnštva.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1:60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nuški ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdanje.)

•Gor. Tiskarna• A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Zopet v volilni borbi.

II.

Volilci na Krasu so že govorili. Izbrali se z veliko večino take volilne može, ki bodo volili 20. t. m. g. dr. Dragotina Treota za poslanca. Kakor je razvidno iz poročila o volitvah volilnih mož na drugem mestu, smo na Krasu od zadnjic celo napredovali, kar kaže brezdvomno, da Kras je kot skala trdo stoječa napredna trdnjava, v kateri se pozgubi kmalu še tisto malo klerikalizma, kar ga je zasejanega tuintam med Kraševci.

Zato pa slava vrlim kraškimi volilcem in neumorno delujočim rodoljubom, slava celemu Krasu, ker je gotovo, da si z nova osvetli na dan 20. t. m. svoje napredno lice!

Da bi bilo toliko razsvetljenosti tudi po drugih delih dežele, toliko samozavesti, toliko emancipacije iz starokopitnih nazorov in odnosajev, toliko smisla za napredek, o, potem bi imeli mi na tistih važnih mestih, katera so odmerjena našemu narodu na Goriškem, vse drugačne može, može, ki bi znali zastopati našega kmeta kakor druge sloje našega prebivalstva vse boljše, nego se to godi sedaj, ko imajo glavno besedo za Slovence na merodajnih mestih c. kr. kletaplazci in duhovniki, katerih se drži „obocientia canonica“, kakor koža mesa; c. kr. kletaplazivo in „obocientia canonica“ pa pomenita za naš narod naravnost pogubo...

Da se pa kedaj obrne na boljše, v to svrhu delati, to je naša naloga, na to meri tudi program narodno-napredne stranke. Morda bomo v položaju, celo v kratkem za beležiti tako obrnenje na boljše.

Včeraj so pričele volitve volilnih mož v tolminskem političnem okraju. Velik je ta okraj, in steje obilo zdravega, krepkega in nadarjenega slovenskega rodu. In ta čvrsti rod so zadnjic presleparili klerikalci, ker so mu bili vsilili kot zastopnika v deželni zbor javnega sleparja Čaheja pod pretvezo, da gre za sveto vero. Naše ljudstvo je skozi in skozi verno ter goreče za vero. Doslej tudi ni bilo vajeno, da bi mu duhovniki lagali po cerkvah — zato pa je lahko umevno, da je končno lep del tega ljudstva običal v farovških lažeh in da so nastopali kot volilni može na klerikalni strani ljudje, ki so bili, fanatizovani

Dva huzarja.

Ruski spisal Lev Nikolajevič Tolstoj.

Poslovenil I. Sodar.

(Dalje.)

Polozova je že obhajal strah, da bi Ane Fedorovna ne jela zmerjati, ako bi spregovoril ž njo. Molče je po tihem odšel od nje k oknu in se pridružil grofu in Lizi, katera sta se razgovarjala pri odprtem oknu.

V sobi na mizi, pogrjnjeni za večerjo, stali sta dve lojeni sveči. Njiju svetloba se je včasih zazibala od sveže tople sape v majski noči. V oknu, odprtem na vrt, bilo je tudi svetlo, pa popolnoma drugače nego v sobi. Skoro polni mesec, že izgubljaljo zlati žar, priplaval je čez vrhove visokih lip in bolj in bolj osvetljeval bele, tanke oblačke, ki so ga včasih pokrili. V ribniku, katerega površje je bilo na jednom mestu posrebreno od meseca, oglašale so se žabe. V dišečem bezgovem grmu prav pod oknom, semtrtja zibajočem vlažne cvetove, so semtrtja letali in skakljali tički.

— Kako čudovito vreme je, rekel je grof, ko je stopil k Lizi in sedel na

in vedno nadlegovani, le slepo orodje v rokah duhovnikov, kateri so storili ž njimi, kar so hoteli. Le tej okoliščini je pripisati skandal, da je bil izvoljen Čahej. Od takrat naprej pa je sprevidel marsikdo, kako grdo je bil nfarban, in dandanašnji je tudi prepričan marsikdo, ki je prej slepo sledil ukazu iz farovža, da na strani takih nunccev ni iskati prave skrbi za kmeta, torej pred vsem ne poslanca za kmečke občine.

Ali so imeli nunci morda namen koristiti kmetu ter mu dati dobrega poslanca, ko so mu vsilili Čaheja, katerega so spodili iz deželnega zbora? Opeharili so kmete za deželnozborski mandat — kar pa se ne sme več zgoditi! Klerikalci sami že čulijo, da jim ne pritiče ničesar več iskati po gorah, in ako postavijo kandidata za tolminski okraj, bo to skrajna pederznost. Tam, kjer so s sleparjem pogoreli, nimajo iskati ničesar več, pa tudi volilci, ki držijo kaj na svojo čast, ki znajo in hočejo misliti s svojo glavo, ki so možje in ne babe, morajo sedaj pokazati, da nečejo imeti nikakega opravka več s tisto politikom, katero jim vsiljujejo iz Gorice iz ulice Vetturini.

Prepričani smo, da tisti volilci, ki so zadnjic nevstrašeno, kakor pravi samostojni može, nastopali za narodno-napredno stranko, ostanejo nam zvesti tudi sedaj, upamo pa tudi, da se njihove vrste pomnožijo, da bodo končno izvoljeni taki volilni može, ki izvolijo za poslanca kandidata narodno-napredne stranke; nekako dobro znamenje za to je okoliščina, da klerikalci, kakor se čuje izza njihovih kulis, sami nimajo nikakega pravega upanja več, da bi zmagali, marveč jih od dneva do dneva bolj straši misel, da utegnejo „sijajno“ pogoreti tudi v tolminskem okraju, kakor je gotovo, da pogorijo na Krasu.

Vzgleđ, kateri so dali Kraševci, mora le dobro vplivati na volilce tolminskega okraja, tako, da se vrste naših volilcev pomnožijo, kar bo imelo za posledico, da bo dne 20. t. m. izvoljen tudi v Tolminu napreden poslanec v deželni zbor, kakor se to zgodi v Sezani.

Volilci tolminskega okraja! Sedaj se vršijo volitve volilnih mož med Vami. Narodno-napredna stranka je že imenovala kandidata, tolminskega župana Oskarja Gabr-

nizko okno: — vi, mislim, se mnogo sprehajate.

— Da, odgovorila je Liza, ne čuteč najmanjšega vznemirjenja v pogovoru z grofom: — vsako jutro grem po opravkih, drugače se pa tudi včasih sprehajam s Pimosko — malo rejenko.

— Prijetno je živeti na kmetih! rekel je grof in, pritisnivši na oko steklo, gledal sedaj na vrt, sedaj v Lizo: — ali po noči, pri mesečini ne hodite na sprehod?

— Ne. Tri leta bode tega, ko sva se s strijcem sprehajala po noči, kadar je sijal mesec. Lotila se ga je bila čudna bolezen, da ni mogel spati, kadar je bil poln mesec. Soba njegova je obrnjena naravnost na vrt, in okno je nizko: mesec se je vpiral naravnost nanj.

— Čudno, opomnil je grof: — kakor se zdi, je ta vaša soba.

— Ne, jaz le danes prenočujem tukaj. V moji sobi ste vi.

— Mari res? ... Oh, moj Bog! nikdar si ne odpustim tega nadlegovanja, rekel je grof, in v znamenje iskrenosti svojega čuvstva vzal steklo od očesa: ko bi bil vedel, da vas nadlegujem.

— Kako nadlegovanje! Nasprotno jako veseli me. Strijčeva soba je tako

ščeka, torej veste, koga Vam priporoča in za koga greste volit. Da ni izbrala slabo, to je Vam tudi znano.

Klerikalna stranka pa šele lovi okoli kandidata, in ne ve še, ali bi kandidovala starega viteza Tonklija ali koga drugega. Da se ni preskrbela še doslej s kandidatom (morda ga naznani šele danes!), to kaže slabo, priča pa na eni strani, da stranka postavi gorjanom za kandidata, ali Petra ali Pavla, kar se je pokazalo tudi s Čahejem.

Klerikalci v Gorici si mislijo: kaj briga kmeta, koga ima voliti za poslanca, volitve volilnih mož pa naj se vršijo tako, da treba voliti, kakor ukaže g. nunc, kateri naznani kasneje kogarkoli za kandidata.

Volilci v gorah! Ali vidite, kako se hočejo z Vami zopet norčevati, kako Vas hočejo zopet opehariti za mandat?!

Možje, apelujemo na Vašo čast in poštenje, da volite sedaj za narodno-napredno stranko, da tako operete madež, kateri so našim goram prizadjali zadnjic klerikalci s sleparjem Čahejem, ter si osvetlite lice, da bo stal tu naš vrli hribovec zopet v tisti časti, katera mu je šla, ter da bo zopet čistan kot mož, kakor je bil nekđaj. Naprednjaki ne bodo podirali cerkva in ne podili duhovnikov iz njih — o tem je menda že vsakdo prepričan! — zato se ne ozirajte na farovške spletke, marveč stopajte nevstrašeno na volišče ter si volite take volilne može, ki izvolijo zastopnika iz Vaše srede, katerega je postavila naša stranka; kajti samo naša stranka hoče delati za kmeta in tudi dela, dočim ga hočejo klerikalci le izžemati in izkorističati v svoje svrhe.

Apelujemo na naše rodoljube in vplivne somisljenike, da se potrudijo, kar je v njih moči, pri vršetih se volitvah, da se tako obistini strah klerikalcev, da ne zmagajo.

Volilci! Volite za napredno stranko! Rodoljubi, nastopni dnevi volitev naj bodo nam dnevi neumornega dela! Potem smemo z gotovostjo računati na zmago.

Iz govora dr. Ferjančiča.

Na kratko smo že omenili vsebino govora državnega poslanca dr. Ferjančiča pri

prijetna, prijazna, okno je nizko, tako bodem lepo sedela, dokler ne zaspim, ali pa se pojdem sprehajati na vrt, in se bom sprehajala v noči.

»Kako krasna in mila deklica,« mislil si je grof, znova pritisnivši steklo na oko, in gledajoč jo je, kakor bi se popravljajal na oknu, poskušal dotakniti se s svojo nogo njene nožice. »In kako prekanjeno mi je dala razumeti, da jo lahko vidim v vrtu, kadar želim.« Liza je pa izgubila v njegovih očeh mnogo vabljivosti; tako lahka se mu je zdela zmaga nad njo.

— In kako vesela mora biti, rekel je on, zamišljeno se ozirajoč v temne oblake: — prebiti tako noč v vrtu z bitjem, ki ga ljubiš.

Lizo so nekoliko vznemirile te besede in tudi to, da se je grof zopet kakor nehoté dotaknil njene noge. Predno je pomislila, rekla je nekaj, samo da bi se njena vznemirjenost ne zapazila. Rekla je: »Zares je prijeto sprehajati se v mesečnih nočeh.« Nekaj ji je postalo neprijetno. Zaprla je škatljo, iz katere je izkladala gobe in hotela iti od okna; ko je pa prišel k njima praporščik, je želela spoznati, kakšen človek je pa ta.

proračunski razpravi. Tukaj pa podajamo del govora, v katerem se je g. poslanec dotikal živo tudi razmer v primorskih deželah. Evo ga:

„Leta 1848. so avstrijski namestniki in generali govorili ljudstvu v njegovem materinem jeziku ter podžigali njegov patriotizem in njegovo narodno zavest. Pustite, da se završijo razmere tako, kakor so sedaj v toku, potem ne bode imeli naroda, h kateremu bi avstrijski namestniki in generali govorili ob uri nevarnosti. Nemci in Italijani se bodo pretepali za Adrijo, toda nihče za Avstrijo. (Pritrjevanje.)

Ko pa pride mladeniški nemški princ v Trst, vzdigne se pri slavnostnem obedu tržaski namestnik ter govori za takega funkcionarja nenevadno dolgo in odkritosrečno.

Treba je cele zaslepljenosti avstrijske birokracije, izraziti želje, kako si žele v Trst močne in cvetoče nemške kolonije. Kaj bi bila najbližja posledica? Avtohtoni italijanski in slovenski živelj bi se odrinili. (Posl. dr. Bennati: Avtohtoni slovenski živelj? Ne smesite se!) Slisali bomo potem statistične podatke. Dasiravno je pokazala vlada zadnji čas pri dogodkih v Trstu močno roko, mislim vendar, da so roke avstrijske birokracije nekoliko preslabe za miren razvoj, za razvoj, ki se izvrši brez bajonetov in ostrih patron, in da se razmere lahko tako razvijejo, da odpadejo vjeti tem rokam, in da bi se v Trstu ne vozarilo več v avstrijskem, temveč v nekem drugem smislu.

Ali se ne vidi nevarnost od druge strani, ali naj bo trozveza, pravše zveza z Italijo španska stena ter vse zakriva, kar bi se lahko tukaj — pa naj si tudi z avstrijskega stališča kot najbolj nezasišano in najbolj spodtikajoče — zgodilo.

Dovolite mi iz množine materijala navesti le dve izjavi. Pred par leti se je razpustilo italijansko šolsko društvo „Pro patria“, mislim da zaradi prekoračenja svojega delokroga. Tačas je pisala „Nouva Anthologia“, zelo pomembna in ugledna italijanska revija, ki zbira okoli sebe najboljše italijanske glave kot sodrujnike „o Italijanih, ki se zdihujejo pod avstrijsko vlado“. Piše dalje (bere):

„Mi moramo svoje brate podpirati s tem, da jim pomagamo ter jim posojamo moči, da ohranijo nedotakljivo in nespre-

— Kako lepa noč je!? rekel je.

»Tudi ta govori le o vremenu,« pomislila je Liza.

— Kako čudovit razgled! nadaljeval je praporščik: — toda mislim, vi ste se ga že dosti navžila, rekel je, po neki čudni, njemu lastni navadi, da je rad pravil neprijetne reči ljudem, ki so mu jako ugajali.

— Meni se ne zdi; vedno jedna in ista jed se pristudi, in jedne in iste obleke se tudi naveličamo, ali lepega vrta se ne naveliča, kadar se hoče sprehajati, posebno kadar je mesec visoko na nebu. S stričevega okna se vidi ves ribnik in nocoj ga bodem gledala.

— Ali slavcev ni pri vas kakor se zdi? vprašal je grof jako nevoljen, da je prišel Polozov in tako prepričan, da ne more izvedeti natančno pogojev sestanku.

— Zmiraj so bili pri nas, lani so lovci jednega vjeli, in tudi letos je minoli teden jeden lepo zapel, pa je stanovaj pripeljal se z zvoncem in ga je prepodil. Tega bode tri leta, kar sva s strijcem sedela po dve uri v drevoredu in poslušala slavčevo petje.

(Dalje pride.)

menljivo italijanstvo pokrajn, ki niso bile nikdar avstrijske in tudi nikdar ne bodo avstrijske. (Čujte! Čujte!)

In ko je umrl lani mnogo imenovani italijanski poslanec Imbriani, tedaj je pisal list „La Tribuna“, ki je italijanski vladi blizu (bere):

„Bil je prevladan po apostolatu za „Italia irredenta“, in lahko se reče, da je postal republikanec bolj vsled dejstva, ker se ni monarhija zasadila trikolore na Julijskih alpah, kakor pa iz prepričanja, da je republika najbolj pripravi način vladanja za deželo.“

Članek zaključuje z besedami (bere):

„Mi gojimo z vsemi Italijani vred željo, naj bi se njegovi vzvišeni ideali uresničili.“

Gospoda moja! Če se ne postavi že zunanji urad v bran zoper take izjave, ogle dati si mora vendar notranja vlada stvar od blizu ter paziti, kako se razvijajo razmere tu doli ob Adriji. In kako se skrbi za slovenski zivelj na Primorskem, ta slovenski zivelj, kojega važnost ob Adriji sem zaznamoval?

Tukaj mi dovolite, da se bavim tudi z izvajanj gospoda poslanca za Istro od petkove seje v kratkih besedah. V Primorju prebiva 346.000 Slovencev in samo 294.000 Italijanov — to so statistični podatki iz leta 1890. — in prav znatni delež pri zadnjem številu 294.000 ima pač ravno mesto Trst samo.

To tako obljudeno Primorje nima nobene slovenske srednje šole (Čujte!) in proti edini hrvaški srednji šoli, ki obstoji nekaj let v Pazinu, kličejo Italijani k naskoku. (Medklici.) Pridem na vse, odgovorim na vse.

Glede Pazina pravi poslanec Bartoli (bere): „V Pazinu, v izključno italijanskem mestu, se na novo ustanovi in zdržuje hrvaška gimnazija, in sicer ne morebiti da se ustreže kulturni potrebi prebivalstva, temveč, da javno izpovem, nas Italijane stiskati, dražiti in zasmehovati.“

Torej Pazin je izključno italijansko mesto! Da, kaj pa pravi ljudsko štetje? Pazin je velika krajevna občina. Krajevna občina Pazin ima 14.400 prebivalcev in med tem prebivalstvom je nad 13.000 Hrvatov, par Slovencev in 1400 Italijanov. (Čujte! Čujte!)

Toda mesto je čisto italijansko, pravijo gospodje. Mestna občina, ki je del te krajevne občine, ima 3200 duš.

Mislite, da so le-ti Italijani? 2000 je Hrvatov in 1100 je Italijanov. (Ugovor.) V knjižnici je imenik krajev, tam se lahko gospodje natančneje informirajo.

Gospoda moja! Ta Pazin, baje izključno italijansko mesto Pazin, je bilo do l. 1848. izključno hrvaško gnezdo, in če ima danes nekoliko italijansko lice, zahvaliti se ima za to le uradnikom in njihovim družinam, tedaj vladnim organom in vladnim mahinacijam. (Medklici.)

Na Primorskem pa je nemških srednjih sol več nego potrebno. (Medklici.) Tu imate nemške gimnazije v Trstu, Gorici in Pulju, nemški realki v Trstu in Gorici — nočem dalje pripovedovati — imate toliko nemških srednjih sol v deželi, kjer nemščina oficijalno niti deželni jezik ni. Da, ko bi bili složni, ne bi bilo tega. Toda Vi nam ničesar ne privoščite. Če bi bili složni, bi nemški gimnaziji in nemški realki v Gorici takoj spodnesli tla; ista zavoda morata prenehati, kakor brz se ustanovijo italijanski in slovenske paralelke. Pa Vi hočete vse izključno italijansko. Ne privoščite nam niti ljudskih sol.

V Istri je 17.000 hrvaških otrok brez ljudskošolskega pouka. (Čujte! Čujte!) V Gorici ste ustanovili po 10-letnem boju in po razsodbi najvišjih instanc jedva eno mestno slovensko šolo zunaj na periferiji v nezdravi, neporabni vojašnici. (Čujte! Čujte!) In v Trstu pričakujete, kakor poprej omenjeno, da bodo tržaški slovenski otroci hodili iz mesta v okolico v šolo.

Gospoda moja! Zahtevamo učadnike, zahtevamo sodnike, in reče se nam, mi jih nimamo. Pri teh šolskih razmerah se ni čuditi, da se ne izobrazijo uradniki, ki bi bili povoljno zmožni ljudskega jezika.

Naravnost strašno je, v kakih rokah je pravosodje na Primorskem, osobito v Trstu. Lahko bi navajal gospodom podrobnosti o jezikovni usposobljenosti sodnikov, toda to bi zavedlo predalet, in hočem se zadovoljiti z vzgledi. Obravnave pri porotnem sodišču v Trstu — to vem iz lastnega prepričanja — se izvršujejo pri obtožbah zoper Slovence ali Hrvate brez izjeme s pomočjo tolmačev, pri porotnih sodiščih, ker se gre za svobodo in življenje.

In kako je pri drugih kazenskih obravnava? Obtožnice so sestavljene le v italijanskem jeziku, celo v onih slučajih, ko so se preiskave izvedle slovansko, ali, kar se tudi zgodi, nemško. Državni pravdnik obtožuje le v italijanskem jeziku, in kakor v zasmeh, pristavi na koncu slovenske ali hrvaške besede: Predlagam, da se obtoženec zaradi zločina po paragrafu tem in tem obsodi.

Razsodba se naznani samo v italijanskem jeziku. In kako je s sodniki — s kolegijem starih sodnikov — ki so potrebni po postavi? Ali zna predsednik slovanski, ali pa ne zna. Če zna slovanski, tolmači predsednikom. Če pa ne zna, potem mora kateri prisednikov predsedniku tolmatiti, da ta vs, kaj se godi pri obravnavi! (Čujte! Čujte!)

(Konec pride.)

Dopisi.

S Krasu. — Gospod urednik! Naproša se Vas ponatisniti v „Soci“ te vrste, katere naj bodo ob enem v odgovor dopisniku v listu „Gorica“ od dne 25. II. 1902. štev. 16.

Nikdar se ne čita nič ne v „Soci“ ne v „Primorcu“ o Kobljeglavi, zato Vam hočem, gosp. urednik, nekoliko popisati vas in nje prebivalce.

Da je vas skozi in skozi na klerikalni podlagi, si lahko mislite. Ne vem, če se nahaja še v kateri drugi vasi na Krasu toliko tercijanov in tercijan, kakor ravno v tej.

Ali glavna reč je ta: Kakšni pa so ljudje v tej vasi? Poslušajte!

Dne 10. februarja t. l. je šel tamošnji učitelj, kateri je radi natančnega spolnovanja svojih dolžnostij in skoraj gotovo tudi radi tega, ker čita „Sočo“, tamošnjim vaščanom trn v peti, po končanem šol. poduku v gostilno A. Z. Tamkaj so bile še nekatere druge osebe, med njimi tudi začasa zadnjih državnozbornih volitev razglašeni (tako se je imenoval sam) „zidarski umetnik“ (mogoče umetnik za zidanje dolgov). Nič slabega slutet je ostal nekaj časa v njih družbi. Dopisnik v „Gorici“ pravi: „In glej, zopet itd. Ali ga vidite, g. dopisnik, tako pogostoma v gostilni? Mogoče imate 4 oči, da vidite preveč, ali pa eno premalo, da ne vidite prav. Da tamkajšnji učitelj ne zahaja pogostoma ne v eno, ne v drugo gostilno, to lahko potrdita oba krčmarja. V eni gostilni že celó 4 mesece ni bil.“

Da je hotel koga za vrat prijati, je nesramna laž dopisnikova, pač pa se je branil, ko ga je neka oseba iz navedene klerikalne vasi zagrabila, kar kaže surovost in podivjanje nekaterih tamošnjih zastarelih mladenčev.

Tako napadati, znajo samo v klerikalnih vaseh. No, pa saj Kobljeglava ni daleč od Goč. Razvidno je, da je bil napad na tamošnjega učitelja nameravan, kar se je pozneje tudi izvedelo. V svojem dopisu govori dopisnik, da so bile to pustne veselice. Gosp. dopisnik in njegovi pristasi pa naj vedó, da s tem so pokazali ono podivjanost, katera se more najti le v kakšni klerikalni vasi. Ako trdi dopisnik, da je tamošnji učitelj cel drugi dan ležal, je nesramen lažnik, kajti dne 11. II. 1902. podučeval je cel dan. Onemu zidarskemu umetniku pa se svetuje, naj bi si zapomnil, da je velik razloček metati malto v zid, ali pa pokladati roke na druge osebe. Za enkrat se mu je odpustilo, a drugič bi se znal opeči.

Dopisnik naj tudi vé, kar bi moral pripoznati sam, da tamošnji učitelj nikdar ni dajal slabih vzgledov ne mladim, ne odraslim, pač pa mladino lepo učil in se trudi, da bi postali vsaj otroci boljši nego so nekateri odrasli. Toliko v odgovor onemu dopisniku „Gorice“ za sedaj, kateri smatra vso stvar za pustno veselico, kateri pa naj tudi pomisli, da s to pustno veselico je razkrinkal one osebe v vasi, katere znajo na tako surov način zahrbtno napadati druge osebe.

Iz Bovca, 25. febr. 1902. „Bovski mladeniči“ so priredili dne 8. t. m. ples v gostilni „pri pošti“ ter namenili čisti dohodek tukajšnjemu „Pogozdevalnemu in olupševalnemu društvu.“ Po dovršeni veselici so tudi res izročili čisti prebitek 10 K — društvenemu denarničarju g. Miheliču. Zp to jim društvo izreka najtoplejšo zahvalo in Bog živi posnemovalce! — Vsakomur je znano, kako velike važnosti je za bovsko prebivalstvo „Pogozdevalno in olupševalno društvo“, katero je zasadilo že blizo 1/2 milijona gozdnih in sadnih dreves po bovskih goličavah, ki bodo za potomce neprecenljive koristi. Torej, Bovčani, posnemajte vrle „bovske mladeniči!“

Domace in razne novice.

Osebnost. — Gospod dr. Matija Hočevar, bivši sekundarij v deželni bolnici v Ljubljani, je sprejet na graško kliniko za ginekologijo in porodništvo gosp. profesorja dr. pl. Rosthorna, da si popolni svoje znanje v tej stroki.

G. dr. Andrej Ferjančič, deželno-sodni svetnik v Ljubljani, je imenovan višjim deželno-sodnim svetnikom istotam.

Volitve volilnih mož. — Iz Povirja 1. t. m.: Pri današnji volitvi je bilo oddanih 33 glasov, in sta bila izvoljena naprednjaka Anton Berginec, nadučitelj, s 27 glasovi ter Ignacij Skok iz Brestovice s 25 glasovi. Klerikalnih volilcev z župnikom vred je bilo 8.

Kras steje 59 volilnih mož. Dasi še nismo dobili prav iz vseh krajev poročil o prvotnih volitvah, vendar je gotovo, da je naših volilnih mož nad 40. Zmaga mora biti torej sijajna!

Klerikalne kandidature. — „Gorica“ je govorila v soboto o presenečenjih na Krasu, no zdi se, da pride sama že danes na dan s — presenečenji na Tolminskem. V četrtke popoldne je imel sejo ne-„Slogin“ odbor, ki bi imel postaviti kandidata. „Prim. List“ pa je že v jutro povedal, da večina na Tolminskem se je že izrekli: za g. dr. Josipa viteza z Tonklijem. Pobožni hribovci morajo pač verjeti, da je res tako, ker vendar ne morejo misliti o nuncih, da so se tako grdo zlagali, predno so šli mašavat. — Toda odbor ni sklenil ničesa; včeraj pa je imel zopet sejo... in čuje se, da dr. Gregorčič vendarle ne mara Tonklija, ker njegova navzočnost bi mu preveč obujala vest, zato postavijo za gore nekega mladega c. kr. uradnika, ki je na Tolminskem docela nepoznan in ni doslej pokazal ne sposobnosti ne kake zasluge, ki bi opravila tako častno zastopstvo slovenskega ljudstva. Število odvisnih mož bi se torej še pomnožilo! O odvisnosti c. kr. uradnikov je „P. L.“ dobro povedal, a v tem slučaju bi moral biti dr. J. Tonklij vendarle ljubi!

Dostavek. Klerikalci se vedno niso postavili kandidatov. „Sloga“ bo šele skušala, kakor pravi današnja „Gorica“, za Kras zjediniti (!) volilce (nepotrebno delo!), s Tolminskega pa imajo baje največ glasov za dr. Tonklija. Sej je imela „Sloga“ že več — ali kandidature ne gredo izpod rok; gospodje okoli „Prim. L.“ in „Gorice“ so si očitno še v laseh radi kandidatur, volitve volilnih mož pa so že v polnem tiru....

Visoka gosta. — V petek in soboto sta bivala v Gorici Njih. c. in kr. Visokosti nadvojvoda Leopold Ferdinand in Josip Ferdinand, ki sta se ustavila tu na svojem potovanju. Oglejala sta si mesto ter obiskala več plemenitašev. Navzoča sta bila tudi v gledališču pri predstavi Salvinja ter sta odpovala iz Gorice v soboto zvečer.

„Slovenska knjižnica.“ — V tisku je sloveč roman „Kletev nezvestobe“, ki je jako obsiren. Prvi del izide aprila v knjigi, ki bo obsežna za 4 snopice. — To na znanje rojakom, ki se za to zanimajo.

Klerikalne spletkarije. — Vsak pošten Slovenec, tudi če ni naprednjak, se mora s studom spominjati na oni grdi čin klerikalcev pod Pajerjevimi pokroviteljstvom, ko so razveljavili izvolitev dr. Treota pod pretvezo, da nima volilne pravice, ker ga ob zadnjih občinskih volitvah ni bilo še v nobenem imeniku. Ta afera je znana.

Na Krasu imamo zopet lepo večino volilnih mož, a proglašen kandidat je zopet dr. Treo. Kraševci so dokazali, da se ne pustijo ustrahovati; in dokazati hočejo, da so močje v polnem pomenu te besede. — „Gorica“ se drzne psovati Kraševce s trmoglavci. No, že dobi odgovor 20. t. m.

Ali čujmo, kaj pravi dalje „Gorica“. V razprtih besedah pripoveduje, da pride zopet do — presenečenja. Sploh daje razumeti, da so klerikalci že nasnovali novo — spletkarijo, o katere vspehu ne dvomijo. — Vedeti treba, da dr. Treo je letos že drugo leto odvetnik in davkoplatavalec I. razreda v Gorici, je takoj postal med tem časom tudi posestnik — in klerikalci so se danes tako nesramni, da govoré tako, kakor smo čitali zadnjič v „Gorici“. Vlada dela klerikalcem poklone. Je že prav! In v ogleled takim dejstvom se drzne blebetati „Gorica“ o — — hudobiji „narodno-napredne“ klike! To je pač dokaz, kako velika je — klerikalna hudobija. Pride obračun!

Poštni urad št. 3 v Gorici. — Čujmo, da poštni urad št. 3 v Gorici v Gosposki ulici razširi svoj delokrog ter uvede tudi službo za sprejemanje paketov in telefonično postajo. Kakor smo informovani, se izvede ta popolnitev kakor hitro mogoče; treba bo pa dobiti tudi druge prostore, ker sedanji ne zadoščajo za tako razširjenje urada. To novico sprejme z zadovoljstvom stanovništvo v prizadetem delu mesta, kate-

remu je glavni poštni urad dokaj odročen. Tudi se tako razdeli delo, kar bo služilo le dobro v prometu.

K imenovanju deželnih uradnikov.

— Ako bi imeli Slovenci svojega deželnega glavarja, tajnika in inženjerja, bi lahko prepustili z mirno vestjo Lahom skoro vse druge uradnike. — Naši Italijani pa so drugega mnenja: imeti hočejo sami skoro vse! In kaj bi? Berbuč in Klančič sta nespodobna za vsak odpor, in nič čudnega ni, ako izkoriščajo preugoden položaj, kateri so jim ponudili slovenski klerikalci. — Slovenskih prosilcev je itak malo; toda vsi imajo v polni oblasti tudi laščino, dočim od Lahov nikdo ne more reči, da zna slovenščino (izvzemši jednega, a še ta ne perfektno!). Pri Lahih prihaja na tehtnico le „buona intenzione“, da si v par letih priučé „quel po' di slavo“, kolikor ga Pajer sploh dopušta v deželni hiši. — Deželni statut pa ne pozna „buona intenzione“, marveč „perfetta conoscenza“ obeh jezikov. Zato homo pazno sledili imenovanju, potem pa porečemo svojo. — Gospoda Berbuča in Klančiča pa pozivljemo, da se oborožita z določili deželnega statuta ter v slučaju potrebe izvajata zopet v smislu statuta — potrebne posledice. Mi smo na straži!

All za Boga ali za hudica. — Iz gor smo dobili poročilo, da neki nunc — najbrže ni osamljen! — zopet farba ljudstvo s tem, da pravi, da tisti, ki volijo z njim, so za Boga, kdor ne, tisti je pa za hudica. Ali ste za Boga ali ste za hudica! — tako hruli ljudi, kljubu temu, da se je že pokazalo zadnjič, kdo je za Boga in kdo za hudica. Tam jeseni so tudi ropotali, da tisti, ki ne voli z njimi, je za hudica, tisti pa, ki voli tako, kakor ukaže gosp. nunc, je pa za Boga. Torej po mnenju politikujočih nunccev so bili tisti, ki so pripomogli k izvolitvi Klavžarja, za Boga, oni drugi, ki so volili „Modrijana“ v Tolminu, so bili pa za hudica! Ali končno pa je sprevidelo ljudstvo, da je prav narobe. Kajti Bog ni učil krasti in ne goljufati, torej tisti, ki so volili Klavžarja, niso mogli biti za Boga, marveč za hudica; za Boga so bili potemtakem oni, ki so volili poštenjaka. To je umljivo, in po tem naj se ravnajo sedaj volilci!

Da se pa upa se sedaj kak nunc hoditi okoli ljudij ter jih hruliti: Ali ste za Boga ali za hudica! to je pa skrajna predrznost in nesramnost! Kaj misli, da so res naši ljudje tako zabiti, da bodo še verovali v take laži ter se bodo pustili še dalje imeti za norca? Žalostno je, kam smo prišli, da se predrzne duhovnik, ki je poklican med ljudstvo oznanjvat besedo božjo, tako javno pritiskati na ljudi s tako infamnimi besedami. Za hudica je tisti, ki laže, kajti naš narodni pregovor pravi: kdor laže, ta v pekel laže, in tisti nunc je že zrel zanj! — Možje, volilci: Pokazite že pri prvotnih volitvah, da noče nikdo več služiti hudicu, s katerim so jih vezali zadnjič, da so izbrali hudicevega brata sleparja, — in povejte jim jasno in glasno, da hočete služiti Bogu in da prebivalce tolminskega okraja mora zastopati poštenjak iz Vaše srede. In ta mož je tolminski župan Oskar Gabrček! Volilci, volite zanj volilne može!

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico. — Lista volilnih opravičencev na podlagi novega volilnega pravilnika bo na razpolago p. n. prizadetemu občinstvu od 6. do 19. t. m. v tukajšnjem uradu trgovske in obrtne zbornice kakor tudi pri vseh davčnih uradih na deželi. Z dnem 19. t. m. ugasne tudi pravica za reklamacije.

Pobožne želje klerikalcev. — Klerikalci so „nabiti“ raznoterih želja proti dr. Tumi. Sedaj si izmislijo to, sedaj ono, češ, kako bi bilo fino za nas, ako bi se obistinila ta želja naša. Ali ko se tako nekaj časa sladkajo s tako željo ter sprevidijo kmalu, da ne bo nič z njo, pa pustijo to ter planejo po drugi.... Zadnje čase begajo klerikalci po Gorici in g. nunci po Brdih ljudi s tem, da se dr. Tuma preseli iz Gorice, in sicer na Dunaj. Pred par dnevi se je neki g. nunc pikal nekega briskega posestnika, da sedaj bodo pa brez voditelja, ker jo dr. Tuma popiha na Dunaj. — Nikdar ne mirujejo, marveč vedno kaj iščejo, s čemur bi begali ljudstvo proti narodno-napredni stranki. Toda naj le govorijo, kar hočejo, dandanašnji so ljudje že toliko izkušeni in pametni, da ne verjamejo več raznoterim klerikalnim lažem. Želje klerikalcev pa ostajajo le želje, tako je in tako bo v prihodnje.

Cvetke iz vrtov Slomskarije. — V „Gorici“ št. 16. se nahaja dokaj cvetk iz vrtov Slomskarije. Najbolj „dišeče“ pa so na drugi strani. Poglejmo, kako „diši“ ta-le:

„In ker se „Sočin“ pisun toliko boji blagoslova, ki ga podeljuje katol. vladika katoličanom, (kakor dokazuje njegovi večkratni napadi v „Soči“ na one, ki so prešli blagoslov od ljubljanskega škofa ob priliki zborovanja Slomskove zveze), poskrbeti bo ob njegovi smrti za kakega prostozidarskega velikega mojstra ali pa kakega rabina, da ga oblije z gnojnico, v kateri se tako rad valja za svojega življenja.

Mi ga za vse to ne zavidamo ne sedaj pa tudi ne po njegovi smrti.“

Na nedolžno opazko, da Slomskariji menda niso obogateli, odkar sta jim prinesla iz Ljubljane Cencič in Holzingerica blagoslov ljubljanskega škofa, prihajajo nad nas s prostozidarskim velikim mojstrom in z rabinom, da oblije z gnojnico (kako „katoliško“ dišeče!) „pisuna“. In ne zavidajo ga ne za sedaj ne po smrti — češ, hudiči ga bodo trgali. — No, tega se mi ne bojimo, kakor tudi ne škofovega blagoslova. Ako smo kod omenjali škofov blagoslov, je nas pri tem vodila tudi misel, da se blagoslov nekako profanuje, ako se vlaci po raznih shodih, toliko bolj seveda, ako so barvani politično.

In ali si morete misliti bolj politično in grdo strankarsko barvanje sestanka, kakor je tako učiteljsko zborovanje na katoliški podlagi? Seveda pravijo farovski listi, da takim zborovanjem stoji vsaka politika daleč proč, ali baš, ker to pravijo, dokazujejo, da je prav blizu taka politika. — Tistega blagoslovljanja, s katerim ljubljanski škof tako rad križa klerikalno politiko, pa se drži tudi brezpogojna pokorščina učiteljskega duhovskega stanu. Učitelji, ki kletijo pred škofom, pripoznavajo na kolenih svojo udanost in pokorščino škofovski politiki v vsem — zato pa jih škof požegna. Kje sta ugled in samostojnost učiteljskega? Prodali so ju za političen blagoslov. — Profanaciji z blagoslovom se ne tudimo nič, ker vidimo dan za dnevom, kako se profanuje sv. vera in cerkev, kako na sploh vse religiozne reči izkoriščajo v svojo svrhu, to je v klerikalno nadvladje nad svetom...

Kar se tiče gnojnice, je zadosi puhti iz gorenjega citata iz „Gorice“, zato nobene besede več na to stran! Slomskarija kmalu vtone v njej. Predno pa se to zgodi, se bomo bavili z vsem njihovim javnim delovanjem, ker smatramo isto kot poniževalno za učiteljski stan in škodljivo razvoju šole, kar je naperjeno proti vsakemu napredku.

Obsojenel z Grož iz predobro znane afere so morali te dni v ječo. Njihov dušni pastir, ki jim je nakopal to nesrečo, jim je služil tisto jutro pred odhodom božjo službo slovesno s petjem in orgljanjem. Potem jih je obhajal ter nagovoril, da naj nikar ne obupajo, ker so pravzaprav nekaki mučeniki za sveto vero!

Žrtve so odsle, zapeljivec pa je še ostal, le tolažbo jim je dal na pot ter jih ukrepil v prepričanju, da so mučeniki za sveto vero! Ali je umestno ali ne, ob taki priliki pridigati na tak način, in da pridiga zapeljivec ljudstva svojim žrtvam tako, o tem presodite citatelji! Ako bi se bil opravičil pred žrtvami ter skesano trkal na svoje prsi: Mea culpa! — potem bi pa ne rekli nič: —

Ponesrečil. — Pisejo nam iz Št. Andreža dne 2. t. m.: Danes v nedeljo v jutro so našli mrtvega Mihaela Sobana iz Mirna v cestnem jarku pri Ciprijanišču na mirenki cesti.

Pokojni je bil delavec pri Bolaffju v Gorici ter je hodil samo ob sobotah domov. Preteklo soboto pa je bila prav tisti čas, ko je sel domov, huda nevihta in gosta tema, da se je revež ponesrečil.

Svoji k svojim! — Poročali smo pri opisu razstave čevljarskega tečaja, da se je udeležil tega tečaja poleg brata tudi R. Benedetič, čevljarski mojster v ulici Morelii, ki je tudi razstavil svoje izdelke, in kakor čujemo, prav znatno pomnožil svojo vednost v čevljarski obrti. Radi tega ga priporočamo p. n. občinstvu kar najtopeje, zlasti še, ker zadnji čas ni imel zadosi dela. S svojim razširjenim znanjem v čevljarski obrti pa more vstrezati g. Benedetič v vsakem oziru, tudi najbolj občutljivi nogi. Podpirajmo se med seboj! Svoji k svojim!

Zemljevid za potovanje po Dalmaciji, Bosni in Hercegovini. — Sloveči kartografski zavod G. Freytag & Berndt na

Dunaju VII./I. (Schottenfeldgasse 64) je izdal lepo izdelan zemljevid Dalmacije, Bosne in Hercegovine, ki je priličen za potovanje. Ves teren je naslikan jako plastično. Razmerje 1:900.000. Cena K 4 — na platnu K 5. Zemljevid sega od Trsta in Oseka čez Kotor ter podaja tako krasen pregled imenovanih dežel ob Adriji.

Izpred sodnije. — Obtožen težke telesne poškodbe je sedaj pred sodnico 44-letni Ed. Fabris iz Biljane, čevljar, ker je dne 12. jan. letos nekega Alojzija Dose, ki ga je baje zmerjal z „macaco“ in „špica“, udaril po nosu tako, da mu je zlomil kost. Obsojen je bil na 6 mesecev ječe in 120 K mora plačati poškodovancu.

Furlana Fr. Tumis, 51 let, in sin Josip, 22 let, iz Ronk sta bila obtožena javnega nasilstva. Sin Josip je 15. dec. lani pil v gostilni Falconerjevi ter hotel razsajati, vsled česar so ga so postavili na svež zrak. Mimo je prišel redar, in trdi se, da brez pravega povoda je hotel aretirati Josipa. Ta se je branil, slučajno je prišel zraven še oče, ki se je postavil za sina, nakar je redar poklical drugega redarja — ali Fumisa sta jo popihala redarjema. Priče so bile mnenja, da sta morala biti pijana tisti večer tudi redarja. Fumis oče je dobil 3 mesece, sin pa 5 mesecev ječe.

Drobiž. — 51-letni železniški čuvaj Ivan Černigoj iz Sela na Vipavskem, služujoč v Grinjanu pri Trstu, je prišel pod lokomotivo dunajskega brzovlaka, ki ga je vrgla več metrov daleč. Poškodovan je več ali manj po celem telesu in desno nogo mu je zlomilo. Prenesli so ga takoj v Trst v bolnišnico. — Iz Podgore poročajo, da sprejmejo v papirnico v kratkem zopet več delavcev, ker začno baje zopet delati s tretjim strojem, kateri je miroval že lep čas. — V Gradšču ob Soči so potrdili od 229 na novacenje doslih mladenic 86 k redni vojaški službi, 20 pa v reverzo. Iz Gradšča samega je potrjenih od 47 mladenic 25. — Ker je zadnje dneve do nedelje jako deževalo, je bila narasla Soča, ki je preplavila po Furlaniji njive in polja; tovarne in mlini so stali brez dela. — Neki Frid. Knavs iz Selnice pri Mariboru je delal v svilarni v Zdravščini. S svojim delom in delom soproge si je prislužil 100 K, s katerimi je izginil; ubogi ženi je moral pomagati gradiški obč. svet, da se je mogla vrniti domu na Štajersko. — Jutri prične vojaško novacenje v Gorici za mesto, in sicer se bo vršilo kakor vedno na Goriškem. — Nekega M. Križniča so peljali po izgonu domov v Anhovo. V Kanalu pa jim je ušel, ali prišel je hitro v roke orožnikom, ki so ga izročili tuk. policiji, da ga še enkrat „poslje“ domu.

Listneca. — G. dopisniku s Krasa: Kakor vidite, smo danes ponatisnili poslani dopis. Prosimo, oglasite se še!

Razgled po svetu.

V zadnji odsekovi seji za preiskovanje tržaskih dogodkov včeraj je bil sprejet predlog poročevalca dr. Fuchsa, da se odpravita izjemno stanje in nagla sodba v Trstu takoj, ko to dopustijo razmere. Hortisov predlog, da naj se odpravita nemudoma, in Spinčičev, naj vlada skrbi, da se ne ponovijo več dogodki od 13., 14. in 15. pr. m., sta bila odklonjena.

Hrvatska gimnazija v Pazinu. — „Slov. Nar.“ pišejo iz Pazina: Sedanji začasni vodja pazinske gimnazije dr. Soštarčič, ki je bil lani suplent na gimnaziji v Gorici, v jeseni pa v Pazinu stalno nameščen, si je po „Slovenčevem“ poročilu iz Pazina stekel v tem kratkem času enega polletja, posebno pa kot nadomestujoči vodja tekom štirinajstih dni tolike zasluge za zavod, da je poročevalc „Slovenca“ ves navdušen za njega. Nočemo preiskavati „trdnega značaja“ hvaljenca, znano nam je le iz Gorice*), da ni naroden, da ima soprogo Dunajčanko, Nemko, ki mrzi hrvaški jezik, kar je očitno v družbi izjavila, nočemo napadati njegove „velike zmožnosti“ kot pedagoga, dasiravno nam je osebna sodba franciskanskega fratra popolnoma nemerodajna, še manj pa dvomimo o zmožnosti učiteljskega začetnika, kot vodje zavoda, — v kratko, nam je oseba, katera se povzdiguje v „Slovencu“, popolnoma irelevantna. ko bi ne eksistirali ljudje, ki se drznejo iz tako nesramno tendencijoznega stališta urad-

*) V Gorici je bil nepoznan; v slov. družbo ga ni bilo. Mi pri „S.“ ga osebno niti ne poznamo! In bil je vendar v Gorici! Op. ur.

nika javno presojsati. Kajti na koncu konca se popolnoma jasno pove, odkod izhaja navdušenost za njega, „ker je mož pravega katoliškega prepričanja, ki si upa nevstrašeno kazati svojo pobožnost, kakršni bi morali biti vsi drugi profesorji.“ Pa hvala Bogu, da vendar niso tudi drugi takšni hinavci! Čeravno nikomur nihče ne brani kazati katoliškega prepričanja, katerega imajo vsi tamosnji hrvaški prebivalci se preveč, se hvali neustrašen pogum „Slovenčevga“ ljubljenca, da si upa to storiti, obenem si pa drzne drugim predpisovati, koga si morajo za zgled jemati. Vidi se zopet, da nastaja tudi v Istri nestrpna klerikalna stranka, ki hoče ne le vplivati na uradnike, ampak segati tudi po šolstvu. Pazinska gimnazija je edina slovenska gimnazija, katero obiskuje tudi mnogo Slovencev, ker jih tam ne preči v napredovanju nemščina. Zato je tudi za nas važno, da se ne polopi ta važen zavod v preteči nevarnosti klerikalstva, zavod, katerega so si Hrvatje skupno s Slovenci težko priborili, katerega je poprejšnji ravnatelj vsled svojega posebnega prizadevanja in spretnosti znal oživitviti ter postaviti na trdne noge, dasiravno ni od tako sumljive strani žel nikdar hvale v „Slovencu“. Važno bode izbrati v kratkem zmožnega in vrednega naslednika, to tem bolj, ker se hoče nameravani dijaski konvikt v Pazinu postaviti pod duhovsko vodstvo, čegar vpliv bi bil v tako malem kraju vsemogočen. V takšnih razmerah zamore le nepristranski, izveden in značajan mož ohraniti in braniti ravnatežje ter sloboden razvoj množestvilne mladeži.

Občinske volitve na Voloskem se bodo vršile tekom tega meseca. In čim bolj se bližajo, tem bolj se krejijo nade peščici izdajic in Lahonov, katere vodi oziroma zavraža znani dr. Krstič. Sodu nad lahonske stranke pa je izbil dno odlok okr. glavar., s katerim je bil odbit Krstičev rekurz proti volilnim listam, s katerim je hotel mož izbaciti celo vrsto hrvaških resničnih volilcev, a utihotapiti mesto njih laških volilcev — brez pravice glasa.

Novi dalmatinski namestnik. — Imenovanje barona Handela namestnikom v Dalmaciji se izvrši baje v kratkem. Handel ne zna hrvaški, ali se baje prav pridno uči. Hrvatski listi so zadovoljni s tem imenovanjem, ker Handel je baje jako pravičen uradnik.

Glasovanje o dispozicijskem fondu. — Klerikalni listi ženejo hrup, ker sta glasovala dr. Ferjancič in Plantan za dispozicijski fond, češ, da sta tako izrekla vladi zaupanje. Ali navadno se smatra za to, da se pri dispozicijskem fondu ne izreče z glasovanjem nikake zaupnice vladi. O glasovanju pravi „Sl. Narod“.

„Kar se tiče glasovanja, postopal je napredni klub naših poslancev konsekventno od pričetka do konca. Pri „središču“, kakor tudi pri slovensko-hrvaškem klubu, vladala je največja konfuzija. Pripetilo se je pri glasovanju, se-li preide v nadrobno razpravo o proračunu ali ne, da jih je v jednem in istem klubu glasovalo nekaj proti, nekaj za, nekaj se jih je pa absentiralo. Klub naših poslancev pa je soglasno in takoj od pričetka sklenil, da se glasuje tako za prestop v nadrobno razpravo, kakor za dispozicijski zaklad. Zgodilo se je to na zahtevo zastopnika ljubljanskega mesta, ki je naglašal, da obe glasovanji nimata pomena, kakor da bi se z njima hotelo zaupanje izrehati obstoječi vladi. Naglašal pa je tudi, da bi sedaj, ko pričenjamo novo akcijo za Ljubljano, nikakor ne bilo pametno, uganjati kako teoretično opozicijo, posebno od napredne stranke, ki je navezana na to, da od dobrohotne vlade časih saj to ali ono drobtinico dobi. — Dr. Tavčarjev predlog bil je enoglasno sprejet, posebno z ozirom na Ljubljano. — Torej je klerikalna jeza in „ogorčenje“ le hudobija!“

Mi dostavljamo se to-le: Ako se je enkrat zljubilo slovenskim klerikalcem groziti vladi z opozicijo, ni še to dokaz, da morajo tudi naprednjaki glasovati z njimi. — Kar se tiče celjske gimnazije, bi se utegnila plačevati prav iz dispozicijskega zaklada, kakor se je že! Torej?! — Sicer bi bilo treba vedeti, ali niso imeli napredni poslanci še posebnih vzrokov, da so tako glasovali in niso tekli... za klerikalci. „Ogorčenje“ naj klerikalci le shranijo za druge prilike!

Poslano.*)

„Znanicu (f) Goričanom!“

V gotovih krogih goriskih premlevajo o meni take reči, da bi človek ne hotel niti živeti, ako bi bile resnične. Kjer se dela zavratno, s pomočjo brezimnih pisem, ki je pač že najbolj podlo in nepošteno sredstvo, mora vsak trezno misleči človek taka dejstva obsojati, a prizadeta oseba proklinjati jih. Tudi največji moj nasprotnik (tu se gre sploh samo za narodnostno mišljenje!), ki ima kaj zdrave pameti, kojega duševno obzorje presega vsaj nekoliko meje goriskega mesta ali vsaj domačega praga, mora tako postopanje obsojati, a jaz ga imenujem naravnost — zločin.

Navajam na tem mestu kot jeden tak slučaj doslovno, nepopravljeno pismo „znanega“ goriskega junaka (?); iz njega povzame lahko vsakdo, kam cela stvar meri, kakšen mu je namen. Doslo je nefrankovano ter se glasi:

„Geherter Herr! Sie haben den Herrn Figlevič schön hergerichtet haben bewisen dass Sie ein feiner Mann sind, Nun weis ihre Braut schon davon, dann wird das Gericht auch entscheiden, und wir müssen wissen wan Sie in Graz nicht aber in Bulgarien als Profesor weg sind. Herr Graf muss auch wissen davon und das andere werden wir schon machen. Ein bekonter Görzer.“

Z ozirom na sumljivega Filjevića ima govoriti c. kr. sodnija, in težko že pričakujem dneva obravnave. Imenovanemu možu pa pizci potem lahko privoščijo kakšen „Ehrenamt“ v Gorici, ker se potegujejo tako vneto zanj. Dober tek!

Bolj neprijetno mi je, ker me blatijo po Gorici, liki bi bil iz učiteljskega kazenskega odslovljen, ravno tako iz Srbije (v Polgariji niti bil nisem, samo gledal sem jo z daleka, ker me je ločila Donava od nje) itd. — Iz teh nesramnih, lažljivih trditvev bi se torej moglo sklepati, da sem navadni pritepanec, goljuf in bogve kaj še vse. Koliko skodujejo večkrat taki grdi, umazani, hudobni jeziki, znano je morda marsikomu. In kako se naj človek brani takim napadom!?

Posrečilo se mi bo prej ali slej, „znanim“ junakom (?) priti na sled, in če so v družbi tudi „znanec“ junakinje (?), potem poročemo drugo besedo. Za danes pa moram na kratko omeniti, da me vsaj pravič. javnost ne bo obsojala po krivem, od kod sem se — „priklatil“. —

Izpita zrelosti in učne sposobnosti delal sem v Ljubljani, učiteljeval sem na Štajarskem, vojačil v Celju, vis. c. kr. dež. šol. svet v Gradcu podelil mi je dveletni dopust, kar je bil, zdi se mi, prvi redki slučaj na Štajarskem, da sem kot učitelj izvršil c. kr. eno- in pomologični zavod v Klosterneuburgu, bil sem tudi slušatelj na c. kr. visoki šoli za kmetijstvo na Dunaju, gost na deželni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, na kemičnem poskuševališču, prepotoval Česko in Ogrsko v svrhu nabiranja izkustev na polju kmetijstva, nato nastopil sem spet svojo prejšnjo službo učiteljsko, radi imenovanja mojega nadučitelja okrajnim šolskim nadzornikom poverila so mi šolska oblastva takoj voditeljstvo dotične 4-razredne šole, sodeloval sem pri kmetijskih in drugih društvih, imel po raznih krajih strokovna predavanja, oglašal sem se tudi po raznih listih s svojimi spisi gospodarske vsebine itd., — končno mi je pa na mojo lastno željo ter na podlagi uradno-zdravniškega spričevala vis. c. kr. dež. šol. svet v Gradcu dovolil izstop iz učiteljskega ter se mi je izplačalo tudi takoj 1500 kron postavne odpravnine (Abfertigung). V Srbiji sem dobil že prej državno službo z dekretom od tamosnjega ministerstva; ker mi tam ni ugajalo, prišel sem na to mesto, kjer sem zdaj. Vse te spremembe v svoji službi in svojem delovanju dokazem vsakomur z dekreti in drugimi listinami, za koje bi me celo „znani“ Goričan najbrž zelo zavidal. — Ako je gospod grof Coronini uprav mene imenoval oskrbnikom, dokazano je že z zgoraj navodenimi resničnimi dejstvi, da ni poveril gospodarskih in oskrbnih poslov kakemu pouličnemu fakinu, kakoršen je najbrž pisec anonimnih pisem. Tako je! Sklenem pa z besedami „znanega“ goriskega junaka (?), ki veljajo njemu & Co.:

„Herr Graf muss auch davon wissen, das Andere können Sie schon machen!“
Hrabroslav Žmave, oskrbnik.

Kronberg pri Gorici, dne 1. marca 1902.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Spreten knjigovodja

in korespondent,

vešč slovenskega, nemškega in italijan-
skega jezika v govoru in pisavi ter
zmožen mogoče nekaj stenografije, dobi
tako službo pri tvrdki

Ivan Doljak,

odlikovana tovarna pohištva
Solkan pri Gorici.

Ponudbe je pošiljati direktno na tvrdko.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih
bolezni, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Vdobja
se rastonj in franko v Schwannen-Apotheke, Frank-
furt A. M.

E. LEBHERZ

Gorica

tovarna užigalice

priloga prebivalcem Primor-
skega svoje izdelke raznih vrst
posebno izvrstne in zanesljive
užigalice

Apollo

Gosp. lekarnar

BÉLA ZOLTÁN

Budimpešta.

Za vspeh, kate-
rega sem dosegel z
Vašim mazilom
proti protinu
in revmatizmu.
Vam izreka: tim po-
tom iskreno zahvalo.
To mazilo sem
priloga mnogim
osebam, kat re hva-
ležno pripisujejo
temu mazilu ozdrav-
ljenje.

Splošnovanjem
Josip Seidel,
ekonom
Machendorf.

Posebni slučaj,
mnogobrojna prizna-
nja in zdravniška
svičevala dokazu-
jejo, da je to mazilo
že več let znano in
gotovo delujoče sredstvo, katero najbolje uplava
pri bolečinah v kosih, sklepkih in mišicah.

Cena steklenice 2 kroni.
Glavna zaloga za Avstrijsko: Lekarna pri
„Črnam medvedu“
Dunaj, I. Lugeck 3.

Poštne naročbe na lekarnarja
Zoltán v Budimpešti.

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK
GORICA

Moderce
pariške zadnje novosti
kupite najbolj in najceneje pri
J. Zorniku, Gospijska ulica 7.
Z ozirom na šele jako kratko
doba moje trgovine, stejem si
za največje veselje, da sem
zdaj dobil od mnogobrojnih ca-
stih dam in gospodov, da sem
ciznil in cenil dobrih, pre-
in je radi tega v interesu
vsake dame, da se pri meni
Vse moderce kakor se vidijo
po modnih listih 50%
ceneje kakor drugod.

Pozor!

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56
litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmerno. Poštežba poštena

Karol Draščik,
pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pečivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.
Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solidno
postrežbo po jako zmernih cenah.

Švicarska urarska obrt.

Samo
16 K.

Naznanjamo vsem veščakom,
časnikom, poštnim, železniškim
in redarskim uradnikom kakor
tudi vsakomur ki rabi dobro
uro, da smo oprejali
edno razprodajo
novoznajdene origi-
nalne genske 14-
karatne remont. ure
zlatega-elektro-pla-
que, „sestav glas-
hülle“. Te ure imajo
protimagnetične pre-
ciziski urni stroj, so
najnatančnejše reguli-
rane in preskušene
in dajamo za vsako uro 3-letno pismeno jamstvo.
Okrov, ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovčkov,
je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo
iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s
14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu,
in veščaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki
velja 200 kron. Edina ura na svetu, katera ne zgubi
nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6. mesecih 10.000
dodatnih naročb in okoli 3000 poveljnih pisem. Cena
uri za gospode ali dame je 16 kron poština in col-
nina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejan mož-
njček od usnja. Krasne in moderne veržice od zla-
tega plaque za gospode ali dame (tudi ovrtnjice) po
3— 5— in 8— K. Ako ura ne ugaja, se sprejme
nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpo-
šiljanje po poštnem povzetju ali predplačilu.
Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur**
„Chronos Basel“ (Švica). Za pisma v Švico je
staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

Jaz Ana Csillag

Gospa Ana Csillag!
Prosim, da takoj pošljete šest
lončkov Vašega preskušenega ma-
zila za raščo las na naslov:
Gospa grofica Cavriani - Auersperg
Grad Gleichenberg pri Graudu.

Blag. gospa Ana Csillag!
Izvolite mi kretom pošte poslati
s povzetjem zopet 2 lončka Va-
šega izvrstnega mazila za raščo
las. Spoštovanjem
Emilija pl. Baumgarten, Steyer.
Gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi kretom pošte
pošljete en lonček Vaše izvrstne
pomade.

Ludv. vit. pl. Ljebig, Liberec.
Blag. gospa Ana Csillag!
Vaše znamenite pomade prosi
še en lonček.
Graf Srečko Conrey, Dunaj.
Blag. Ana Csillag!
Prosim Vam, da mi kretom
pošte pošljete Vaše izvrstne lasne
pomade dva lončka.

L. Schweng pl. Reindorf,
c. kr. stolnika sopraga v Fragi.
Gospa Ana Csillag! Dunaj.
Od Vas poslana mi Csillagova
pomada je izvrstno delovala, in
me veseli Vas obvestiti o tem, da-
siramno sem jo malo časa rabila.
Radi izvrstnega delovanja je bom
toplo priporočala vsem prijateljcem
in znancem.
Adela Sandrock, gledališka igralka.
Vaše blagorodje!
Uljudno prosim, da bi mi s
poštnim povzetjem doposlala en
lonček lasnega mazila.
Gvido graf Starhemberg, Kūpösd.
Blag. gospa Ana Csillag!
Blagovolite mi Vašega presku-
šenega mazila poslati še 1 lonček.
Jaka Girardi pl. Ebenstein, Trient.
Blag. gospa Ana Csillag!
Dunaj!
Na ukaz Njene ekscelence gospe
pl. Szogyeni-Marich prosim, da
mi pošljete en lonček Vašega iz-
vrstnega mazila za 3 gid.
Sprejmite ob jednem zahvalo.
Gospa grofinja je se o vspehu
mazila izrazila jako pohvalno.
Z odličnim spoštovanjem
Frida Gless,
komorna gospa Njene ekscelence.

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi pošljete en
lonček Vaše izvrstne pomade za
lasi.
Grofica Vilma Metternih,
Grad Rubein p Meranu, Tirolsko.
Blag. gospa Ana Csillag!
Pošljite mi po povzetju 1 lon-
ček Csillovega mazila za raščo
las kojega sem že imela.
Spoštovanjem
Kneg. Hohenlohe roj. kneg. Selm.
Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi Vaše slavno
znane lasne pomade pošljete še
en lonček.
Mejnigrof A. Pallavicini,
Abanj Szemere.
Gospa Ana Csillag!
Za še enkratno pošiljanje enega
lončka Vašega izvrstnega mazila
za lasi prosim
Kneginja Karlota Cöthen, (Anhalt).
Vaš. Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi po poštnem
povzetju pošljete še en lonček
mazila za lasi. Spoštovanjem
Baronica Baselli, Enns, Westbahn.
Blag. gospa Csillag!
Slišal sem že mnogo dobrega o
Vašem čudodelnem mazilu, vsled
česar Vas uljudno prosim da mi
kretom pošte pošljete dva lončka.
Vas lepo pozdravlja
Antonija Welonter, Gorica.
Bekony-Sz. Sászló.
Gospa Ana Csillag!
Pošljite mi po poštnem povzetju
dva lončka Vašega preskušenega
mazila za lasi.
Graf Em. Esterhazy star.
Vaše Blagorodje!
Pošljite mi po poštnem povzetju
en lonček Vašega preskušenega
mazila za lasi.
Grofica pl. Wurmbrandt, Birkfeld.
Blag. gospa Ana Csillag!
Dunaj.
Prosim, da na spodnji naslov
blagovolite poslati za ekscelence
gospo grofico Kiehnansg, na-
mestnico za Dunaju. Gosp. ulice
6. 3 lončke pomade po 2 gid za
črnanje lasij, k. tera je izkazala
dobre vspehe. Spoštovanjem
Irma Pätzl,
komorna gospa Njen. ekscelence.

s svojimi 185 centimetrov
dolgimi Loreley - lasmi
dobila sem jih vsled 14-
mesečne uporabe svoje
samoiznajdene pomade.
To so najslavnejše av-
toritete priznale za je-
dino sredstvo, ki ne
provzroča izpadanja las,
pospešuje rast istih,
poživlja lasnik, po-
spešuje pri gospodih
polno močno rast brk
ter dajo že po kratki
vporabi lasem na glavi
kakor tudi brkam na-
raven lesk ter popolnost
in ohrani te pred zgod-
njim osivljenjem do naj-
višje starosti.
Cena lončka 1 gid.
2 gid., 3 gid., 5 gid. Po-
šiljam po pošti vsak dan,
ako se znesek naprej
pošlje ali pa s poštnim
povzetjem po vsem svetu
in tovarne, kamor naj
se pošiljajo vsa naročila.

Ana Csillag
Dunaj I.,
Seilergasse 5.

Odlikovana 1894. Odlikovana 1884.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn
ter

velika zaloga vsakovrstnega POHIŠTVA

Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.
V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna zaspolaga z mizarji, veščini od najnavadnejših do najfinejših
del vseh slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najbolje izurjenimi
tapetariji, tako da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh
slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in
najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (remeša), strgarskih in rezljarskih izdelkov, za
izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, korničev
in vseh drugih mizarjskih potrebščin.
Vsaka konkurenca izključena ker se dela samo iz lesa, posušenega
v nalašč za to nepravilnih pečen, ter se tvrdka drži gesla:
Solidnost in točnost v postrežbi.
Vrhu tega se j meči za vsak posamezen kos. — Brzojavi: **Doljak — Solkan.**

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priloga preč. duhovščini in slav. občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za
vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko
zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške po-
trebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni.
Naročila za deželo izvršuje točno in solidno.
Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno
črk na perilo.

Milijon dam uporablja
„FEEOLIN“.

Vprašajte Svojega zdravnika, če ni „Feeolin“ najboljšo
lepšalno sredstvo za kožo, lasi in zobe!
Najnečistejši obraz in najgrše roke dobijo hitro
aristokratsko finost in obliko z uporabo „Feeolina“.
„Feeolin“ je iz 42. najplemenitejših in najsvetjih zeljšč
sestavljeno angleško milo. Mi jamčimo, da izginjejo
dalje po uporabi „Feeolina“ brez sledu gube in črte
na obrazu, zaščede, mozoli, rdečica nosu itd. „Feeolin“
je najboljšo čistilno, negovalno in lepšalno sredstvo
za lase, zabranjuje izpadanje las, plešo in bo-
lezni glave. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in naj-
boljše čistilno sredstvo za zobe. Kdor redno rabi
„Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Zavežemo
se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo s „Feeolinom“
popolnoma zadovoljen. Cena komadu K 1.—, 3 ko-
madom K 2.50, 6 komadom K 4.—, 12 komadom
K 7.—. Poština pri 1 komadu 20 vin., od 3 komadov
navzgor 60 vin. Povzetje 60 vin. več. Razpošilja glavna
zaloga **M. Feith**, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38, 1.

Prosiva zahtevati listke!!

Za čas stavbe priloga vse stavbno potrebšćine,
kakor: cement, starbne nositelje, vsakovrstne okove,
železje, strešna ohna, cevi za stranišća itd. Ima v
zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj
slovecih tovarn. Opozarja na svojo bogato
izber

**kuhinskega in
hišnega orodja**
po brezprimerno nizkih
cenah.

**Največja trgovina z železjem
& Zajec v Gorici**
pred nadškočjo št. 11.

Edina zaloga
stavbnih nositeljev
v Gorici.
Pocinkana žica
za vinograde po znižanih cenah!
Pozor!
Eno krono nagrade
izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili
najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri
naju za 100 K blaga.

Prosiva zahtevati listke!!